

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 23C/8/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3118201402
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Ďuricová
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2020:3118201402.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín v konaní pred sudkyňou JUDr. Máriou Ďuricovou, v spore žalobcu U. L., nar. XX.X.XXXX, bytom A. T. XXX, v konaní zastúpený JUDr. Soňa Suchánová, advokátka so sídlom Partizánska 58, Trenčín proti žalovanej L. L., nar. XX.X.XXXX, bytom P. XXX, v konaní zastúpená JUDr. Marek Doktor, advokát so sídlom Piaristická 273/21, Trenčín, o zaplatenie 4 911,64 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu z a m i e t a.
- II. Žalovaná m á n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 100 % trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenu na súd dňa 14.2.2018 domáhal v tom čase proti žalovanej 1/ a žalovanému 2/ (L. L., nar. XX.X.XXXX, bývalý manžel žalovanej 1/) aby súd vydal rozhodnutie, ktorým žalovaných zaviazal zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi sumu 4 911,64 Eur s 5,05 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 4 500 Eur od 8.10.2015 do zaplatenia a s 5,05% ročným úrokom z omeškania zo sumy 411,64 Eur od 23.10.2015 do zaplatenia. Žalobu skutkovo odôvodnil tým, že žalovaní 1/ a 2/ uzavreli dňa 18.5.2012 Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX so Slovenskou sporiteľňou, a.s. (ďalej len „úverová zmluva“), predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru na bývanie vo výške 36 500 Eur, s mesačnou splátkou vo výške 404,96 Eur, počet splátok 121, konečná splatnosť 23.6.2022. V čase uzavretia úverovej zmluvy boli žalovaní manželmi. Súčasne s úverovou zmluvou bola uzatvorená aj zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a Mandátna zmluva zo dňa 18.5.2012. Uvedený zmluvný vzťah bol medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. ako záložným veriteľom a žalobcom ako záložcom 1/ a matkou žalobcu ako záložcom 2/. Predmetom zmluvy bolo zriadenie záložného práva na nehnuteľnosti vo vlastníctve záložcov - t. j. byt v ktorom obaja záložcovia žijú. Uvedený záloh bol zriadený za účelom zabezpečenia záväzku žalovaných z úverovej zmluvy. Žalovaní nesplácali úver riadne a včas, z ktorého dôvodu banka zaslala záložcom Oznámenie o výzve na úhradu omeškaných splátok zo dňa 24.9.2015, v ktorom uviedla, že splatné a omeškané záväzky voči banke z úverovej zmluvy ku dňu 31.8.2015 predstavujú sumu 3 868,15 Eur. Žalobca z dôvodu aby neprišiel o byt kde žil spolu s matkou, bol nútený si zobrať spotrebiteľský úver na základe Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 7.10.2015 a dlh voči banke uhradiť. Ešte dňa 7.10.2015 previedol na účet banky sumu 4 500 Eur s poznámkou - úhrada zameškaných splátok za L. L., t.j. žalovaný 2/. Nakoľko žalovaní ani ďalej nehradili splátky úveru bol žalobca nútený uhradiť ešte splátku vo výške 411,64 Eur a to konkrétne dňa 22.10.2015 opäť s poznámkou pre príjemcu - splátka úveru L. L.. Celkovo tak žalobca za žalovaných uhradil 4 911,64 Eur. Právne svoj nárok zdôvodnil tak, že výkonom záložného práva vzniká žalobcovi voči záložnému dlžníkovi regresný nárok, ktorý je potrebný posudzovať podľa § 550 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), upravujúceho zákonnú cesiu pri ručení. Plnenie záložcu za dlžníka je jeho právnou povinnosťou, preto si nárok na plnenie poskytnuté záložnému veriteľovi môže

uplatňovať použitím „analogie legis“, a preto záložca môže požadovať od dlžníka náhradu za poskytnutie plnenia veriteľovi podľa § 550 OZ analogicky. Ide o tzv. zákonnú cesiu pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi na ručiteľa, jeho obsahom a účelom tomuto právnomu predpisu najbližšie.

2. Okresný súd Trenčín dňa 16.2.2018 vydal platobný rozkaz č. k. 23C/8/2018-21, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 8.5.2018 voči žalovanému 2/ L. L.. Žalovaná 1/ (ďalej už len „žalovaná“) L. L. podala voči platobnému rozkazu odpor.

3. Žalovaná v podanom odpore uviedla, že úver na základe úverovej zmluvy bol poskytnutý na krytie dlhov žalovaného 2/ z jeho podnikania a žalovaná 1/ pristúpila k uzatvoreniu úverovej zmluvy po intenzívnom niekoľkodennom tlaku žalovaného 2/, že pokiaľ tak neurobí príde o všetko a doplatia na to aj ich deti. Žalovaná úver splácala a to v rozsahu v akom jej to jej situácia dovoľovala, nakoľko výška jej mesačných príjmov, vzhľadom na skutočnosť, že je samoživiteľka rodiny, nie je vysoká. Žalovaná vkladala na tento úverový účet sumu vo výške 50,- €, kde v apríli 2016 vložila i sumu 500,- €, o čom mal žalobca počas celej doby splácania úveru vedomosť a s týmto spôsobom splácania úveru súhlasil. Žalovanej navyše vzhľadom na jej finančnú situáciu, pomáha so splácaním úveru jej mama. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaná sa snažila úver tak, ako jej to jej finančná situácia dovoľovala, splácať i keď sama nevedela a do dnešného dňa ani nevie, na čo boli finančné prostriedky z tohto úveru použité. Žalovaná spolu so žalobcom uzatvorili ústnu dohodu o tom, že žalobca bude od nej žiadať zaplatenie 1 úveru. Manželstvo žalovanej a žalovaného 2/ bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 21.09.2016, ktorým súčasne boli ich dve maloleté deti zverené do starostlivosti žalovanej. Žalovaný 2/ bol rozhodnutím Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 34P/21/2016, 70 dňa 21.09.2016 zaviazaný prispievať na výživu maloletých detí sumou spolu vo výške 150,- € mesačne. Následne uznesením Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 31 P/22/2017, zo dňa 28.02.2017 bola uvedená vyživovacia povinnosť žalovaného 2/ k maloletým deťom znížená na sumu 90,- € mesačne. Žalovaný 2/ si však túto svoju vyživovaciu povinnosť riadne neplní, pričom sa pravidelne dostáva do omeškania s platením výživného a v súčasnosti je žalovaný v omeškaní s platením výživného spolu vo výške 150,- €. Žalovaný 2/ sa taktiež nijakým spôsobom nezaujíma o výchovu a starostlivosť o svoje maloleté deti, a preto sa o ich spoločné deti stará výlučne žalovaná, ktorej s výchovou a uhrádzaním nákladov spojených s vedením domácnosti pomáha jej mama. Žalovaný 2/ dlhodobo žije v byte žalobcu, na ktorý bolo zriadené záložné právo za účelom zabezpečenia pohľadávky - úveru. Žalovaný 2/ však žalobcovi za užívanie uvedeného bytu nespláca žiaden nájom, a tento byt užíva bezodplatne. Žalovaný 2/ rovnako vôbec nespláca svoje dlhy, a to najmä z dôvodu že nemá žiaden príjem, nakoľko sa dlhodobo vyhýba práci, čo ospravedlňuje svojim hendikepom. Žalovaný 2/ však svoj momentálny zdravotný stav, resp. svoj hendikep len využíva k tomu, aby mohol odôvodniť skutočnosť, že nikde nepracuje i keď jeho momentálny stav mu pracovať umožňuje. Žalobca však žalovaného 2/ ani v tomto smere nemotivuje aby začal pracovať a poberať príjem, ktorým by splácal úver, uhrádzal nájom ako aj splácal ďalšie svoje dlhy. Zo všetkých vyššie uvedených skutočností, ako aj z priložených dôkazov je zrejmé, že žalovaný 2/ svojim konaním spôsobuje ťažkú finančnú situáciu žalovanej 1/, ich spoločným deťom ako i rodine žalovaného 2/ ktorou je i sám žalobca, pričom nielen že nesplácal úver, ktorý bol zriadený na podnikateľské účely žalovaného 2/, ale i výživné platí nepravidelne a v omeškaní a z jeho momentálnej životnej situácie ani nie je možné očakávať zlepšenie tohto stavu.

4. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 22.6.2018 uviedol, že obsahom podaného odporu žalovanej sú v prevažnej miere len opísané skutočnosti, ktoré priamo nesúvisia s meritom predmetného konania a k týmto skutočnostiam sa nebude žalobca vyjadrovať z dôvodu, že tieto skutočnosti nijakým spôsobom nesúvisia s právnym riešením predmetu tohto konania. Žalovaná v podanom odpore tvrdí, že úver od banky bol vzatý po údajnom niekoľkodennom nátlaku na jej osobu od žalovaného 2/. Ak by tomu tak bolo, žalovaná mala možnosť riešiť situáciu, ktorú v odpore vyššie opisuje a mala podniknúť príslušné právne kroky. Žalobca má však za to, že tomu tak v skutočnosti nie je, nakoľko príslušné právne kroky žalovaná vedúce k neplatnosti tejto úverovej zmluvy nikdy nevykonala a dokonca určitý čas zmluvné podmienky aj dodržiavala, t.j. platila mesačné splátky, ich časť. Procesná obrana žalovanej je v danom smere len snahou o predĺženie súdneho konania bez reálnych právnych dôvodov na zamietnutie právneho nároku žalobcu voči nej. Nie je pravdivé tvrdenie žalovanej o skutočnosti, že splácala sumu po 50 Eur mesačne, nakoľko z príloh samotného odporu, tj. detaily obratu na účte vedenom v SLSP. a.s. je zrejmé, že žalovaná prispela len nasledovne: v mesiaci 04/2016 sumou 500 Eur, v mesiaci 01/2017 sumou 50 Eur v mesiaci 02/2017 sumou 50 Eur, v mesiaci 03/2017 sumou 60 Eur, v mesiaci 04/2017 len sumou 20

Eur, v mesiaci 05/2017 sumou 50 Eur, v mesiaci 06-07/2017 bez príspevnia, v mesiaci 08/2017 sumou 50 Eur, v mesiaci 09-10/2017 bez príspevnia, v mesiaci 11/2017 sumou 50 Eur, následne bez príspevania.

5. Vo veci nariadil súd pojednávania v dňoch 24.5.2019 a 23.6.2020 na ktorých vykonal dokazovanie výsluchom strán sporu, oboznámením listinných dôkazov tvoriacich obsah spisu a zistil nasledujúci skutkový stav:

6. Žalobca vo svojej výpovedi uviedol, že s bratom má dobrý vzťah, nakoľko je to jeho brat. Aj pred vydaním platobného rozkazu plnil polovicu splátok. S bratom sa stretáva tak raz za týždeň. Brat mu plní podľa jeho možností. Žalovanú nevidel približne odo dňa úhrad, ktoré vykonal a ktoré sú predmetom tohto konania. Ako záložný dlžník nemal prístup k úverovej dokumentácii žalovaných v banke a nechceli mu povedať aká je ich platobná disciplína. Až neskôr ho z banky upozorňovali, že má uvedený dlh zaplatiť, následne išiel so žalovanou do banky kde si zobral úver za účelom úhrady tohto dlhu, pričom žalovaná bola s ním. Ďalej uviedol, že so žalovanou nemá žiadnu písomnú dohodu ohľadom úhrady tohto dlhu. Bavili sa „o nejakej úhrade“ tohto dlhu v splátkach. Po vyplatení peňazí bol u žalovanej doma dohodnúť sa na splátkach, no nedohodli sa však ani na ich výške.

7. Na pojednávaní konanom dňa 24.5.2019 strany uviedli, že čo sa týka dohody uzatvorenej medzi nimi, tak tá sa týka nárokov banky, ktoré vznikli až po úhrade sumy žalobcom a to budúcich úhrad, ktoré nie sú súčasťou tejto žalovanej pohľadávky.

8. Na pojednávaní konanom dňa 24.5.2019 vzniesol právny zástupca žalovanej námietku premlčania.

9. Na pojednávaní konanom dňa 23.6.2020 žalovaná uviedla, že žiadnu dohodu ani ústnu ani písomnú so žalobcom neuzavrela, tento dlh žiadnym spôsobom neuznala. Tento dlh je dlh len žalovaného 2/. Starala sa o 2 deti, bola rada, že ich uživí a nie ešte, aby splácala pôžičku. Na otázku právnej zástupkyne žalobcu aby vysvetlila rozpor medzi tým, čo uviedla na dnešnom pojednávaní a tým, čo je uvedené v odpore v článku 4 (č. I. 29 prvé dve vety), žalovaná uviedla, že to nemala z čoho splácať a žalobca vie v akej bola situácii. Je možné že so žalobcom navštívila banku v súvislosti s čerpaním úveru, presne si to už nepamätá, keď bývalý manžel odišiel do zahraničia všetko sa riešilo s ňou. Žalobca ju navštívil v súvislosti so splácaním predmetného úveru, opýtal sa jej či je ochotná splácať úver, ktorý si zoberie, čo odmietla, nakoľko na to nemala financie a poslala ho za bratom (žalovaným 2/), nech si to ide riešiť s ním. Dôvod prečo v odpore písala o ústnej dohode, ani dobu kedy k nej malo dôjsť, si nepamätá.

10. Právny zástupca žalobcu na uvedenom pojednávaní uviedol, že výpoveď žalovanej možno vyhodnotiť ako účelovú, keďže neozrejmla žiadny dôvod svojho skoršieho vyjadrenia a to uzatvorenie ústnej dohody o splátkach a na dnešnom pojednávaní túto informáciu vyslovene negovala a začala svoju výpoveď na vetou, že nikdy žiadnu dohodu neuzatvorila, následne však, na základe otázok tvrdila, že si nepamätá uzatvorenie dohody. Ďalej uviedla, že súd by mal prihliadať v zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka na objektívnu trojročnú premlčaciu lehotu a nie na dvojročnú subjektívnu premlčaciu lehotu, v zmysle vznesenej námietky z dôvodu, že žalovaná ústne prisľúbila žalobcovi postupne splácanie dlhu, čo aj potvrdila v písomne podanom odpore súdu, na pojednávaní rozpory nevysvetlila. Išlo o platenie dlhov, kde ručiteľ bol v rodinnoprávnom vzťahu k obidvom pôvodne žalovaným a teda v dobrej viere a na základe ústneho prisľubu a dohode nepovažoval tento za potrebné uzatvárať písomne dohodu, z dôvodu dôvery rodinných príslušníkov a aj z dôvodu opakovaných prisľubov, že to bude postupne uhradené. Žalobca si bol vedomý toho, že žalovaná tom nie je finančne najlepšie a stará sa o dve maloleté deti. Súčasne poukázala na skutočnosť, že v rámci obdobia od uhradenia dlhu žalobcom a do podania predmetnej žaloby došlo k celkovému zosplatneniu dlhu voči banke, ktorý musel následne taktiež žalobca uhradiť. V súčasnosti prebieha na Okresnom súde Trenčín konanie ohľadom predmetného, ktoré nie je doposiaľ právoplatne skončené. Avšak týmto chcú poukázať nato, že práve to, že žalovaná nedodržala svoj sľub a nezačala splácať dlh, ktorý je predmetom tohto konania a došlo aj k následnému zosplatneniu celého zvyšku dlhu vo výške viac ako 27.000 EUR, to len utvrdilo žalobcu v tom, že žalovaná nikdy nemala skutočný reálny úmysel dodržať dohodu. Majú za to, že takéto konanie žalovanej bolo v rozpore s dobrými mravmi a odôvodňuje použitie § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka o dĺžke plynutia premlčacích lehôt.

11. Právny zástupca žalovanej na uvedenom pojednávaní uviedol, že vzhľadom na časový odstup si žalovaná presne pamätá udalosti, na ktoré sa jej pýtala právna zástupkyňa žalobcu a taktiež vo vzťahu

k existencií resp. neexistencií ústnej dohody poukázal na výpoveď žalobcu, že takáto dohoda neexistuje a z tohto dôvodu nie je možné považovať výpoveď žalovanej za účelovú, nakoľko sám žalobca potvrdil neexistenciu ústnej dohody. V rámci záverečnej reči právny zástupca uviedol, že citované vyjadrenie v odpore žalovanej je zmätočné, nakoľko ani z výpovede žalobcu nevyplývalo, že by bola nejaká dohoda uzatvorená ako nevyplývala ani skutočnosť, že by žalovaná niečo zaplatila, pričom žalobca túto skutočnosť žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal.

12. Zo zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX súd zistil, že táto bola uzatvorená dňa 18.5.2012 medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. ako veriteľom (ďalej aj ako „banka“) a žalovanou a žalovaným 2/ ako dlžníkmi. Predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 36 500 Eur. Podmienky poskytnutia - úroková sadzba - 5,59 % ročne, výška splátky 404,96 Eur mesačne, k 23. dňu v mesiaci, splatnosť prvej splátky 23.6.2012, počet splátok 121, konečná splatnosť 23.6.2022. Úver bol poskytnutý na základe splnenia podmienok okrem iného aj uzatvorenia zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam vedeným na LV č. XXX, k. ú. Trenčianske Jastrabie, obec Trenčianske Jastrabie, okres Trenčín, bytový dom so súpisným číslom XXX, vchod č. X, byt č. X, vrátane spoluvlastníckeho podielu na spoločných priestoroch (ďalej aj „predmetný byt“). V zmysle čl. V úverovej zmluvy bude pohľadávka zabezpečená záložným právom k predmetnému bytu na základe zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti a Mandátnej zmluvy uzatvorenej medzi bankou a V. L. a U. L..

13. Zo zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a Mandátnej zmluvy vyplýva, že táto bola uzatvorená v rovnaký deň, t.j.18.5.2012 medzi bankou ako záložným veriteľom a L. V. a U. L. ako záložcami. Zabezpečenou pohľadávkou bola pohľadávka ktorá vznikla z úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX uzatvorenej medzi bankou a žalovanou a žalovaným 2/. Zálohom bol predmetný byt, t. j. nehnuteľnosť vo vlastníctve záložcov.

14. Z listu Dražobnej spoločnosti, a.s. zo dňa 24.9.2015 vyplýva, že sumu všetkých omeškaných splátok žalovanej a žalovaného 2/ bola ku dňu 31.8.2015 vo výške 3 868,15 Eur. V prípade že uvedená suma nebude v stanovenom termíne uhradená bol záložca upozornený, že banka môže vyhlásiť predčasnú splatnosť celého úveru a následne pristúpi k realizácii záložného práva.

15. Zo zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 7.10.2015 súd zistil, že banka poskytla žalobcovi spotrebiteľský úver vo výške 6 000 Eur, s úrokovou sadzbou 12,90 % ročne. Výška splátky 98,63 Eur mesačne k 20. dňu v mesiaci, počet splátok 108, splatnosť prvej splátky 20.11.2015, konečná splatnosť 20.10.2024. Z platobného príkazu na úhradu ako aj z prehľadu transakcii súd zistil, že z účtu žalobcu bolo uhradené dňa 4 500 Eur, s poznámkou pre príjemcu - úhrada zameškaných splátok za L. L., a dňa 411,64 Eur so správou pre príjemcu - splátka úveru L. L.. Z predžalobnej upomienky vyplýva, že tak žalovaná ako aj žalovaný 2/ boli žalobcom prostredníctvom jeho právnej zástupkyne vyzvaní na úhradu predmetného dlhu.

16. Z výpisu z účtu predloženého žalovanou vyplýva, že táto uhradila na poskytnutý úver dňa 13.1.2017 sumu 20 Eur, dňa 31.1.2017 sumu 30 Eur, dňa 10.2.2017 sumu 50 Eur, dňa 10.3.2017 sumu 60 Eur, dňa 21.4.2017 sumu 20 Eur, dňa 5.5.2017 sumu 50 Eur, dňa 8.6.2017 sumu 50 Eur, dňa 11.7.2017 sumu 50 Eur, dňa 4.4.2016 sumu 500 Eur.

17. Z rozsudku Okresného súdu Trenčín, č. k. 34P/21/2016-42 zo dňa 21.9.2016 vyplýva, že manželstvo žalovanej a žalovaného 2/ bolo rozvedené, maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky - žalovanej a žalovaný 2/ bol zaviazaný na ich výživu spolu sumou 150 Eur. Uznesením Okresného súdu Trenčín č. k. 31P/22/2017-27 zo dňa 28.2.2017 bola žalovanému 2/ znížená jeho vyživovacia povinnosť k maloletým deťom spolu na 90 Eur mesačne.

18. Zákonné ustanovenia:

Podľa § 3 ods. 1 OZ, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 552 OZ, pohľadávku možno zabezpečiť aj záložnou zmluvou. Ako sa zabezpečuje pohľadávka zálohom veci alebo práva, je upravené v časti o vecných právach.

Podľa § 151a OZ, záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva (ďalej len "záloh"), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená.

Podľa § 151b ods. 1 OZ, záložné právo sa zriaďuje písomnou zmluvou, schválenou dohodou dedičov o vyporiadaní dedičstva, rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu, alebo zákonom. Zmluva o zriadení záložného práva na hnuteľnú vec sa nemusí uzatvoriť v písomnej forme, ak záložné právo vzniká odovzdaním veci podľa tohto zákona.

Podľa § 151j ods. 1 OZ, ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva. V rámci výkonu záložného práva sa záložný veriteľ môže uspokojiť spôsobom určeným v zmluve alebo predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona, alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných zákonov, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak.

Podľa § 451 ods. 1,2 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 454 OZ, bezdôvodne sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám.

Podľa § 100 ods. 1 OZ, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 107 ods. 1, 2 OZ, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

19. Ako vyplýva z ustanovenia § 454 Občianskeho zákonníka, bezdôvodne sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám. Ide o osobitnú skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia, ktorá je založená na súčasnom splnení dvoch podmienok, a to existencii právnej povinnosti na konkrétne plnenie na strane toho, za koho bolo plnené a splnenie tejto povinnosti subjektom, ktorý nemal právnu povinnosť plniť. Táto skutková podstata je teda naplnená vtedy, ak ten kto plnil inému, túto povinnosť nemal a plnil namiesto toho, kto bol na toto plnenie zo zmluvy alebo zo zákona povinný. V danom prípade žalovaná a žalovaný 2/ ako dlžníci uzavreli s veriteľom Slovenskou sporiteľňou, a.s. dňa 18.5.2012 úverovú zmluvu, na základe ktorej poskytla banka žalovanej a žalovanému 2/ úver v celkovej výške 36 500 Eur a žalovaná ako aj žalovaný 2/ sa zaviazali tento splácať v pravidelných mesačných splátkach. Žalovaná a žalovaný 2/ boli teda povinní z predmetnej zmluvy veriteľovi plniť. Z dôvodu neplnenia povinností boli záložcovia informovaní, že v prípade že nedôjde k úhrade splatných dlžných splátok, môže banka vyhlásiť mimoriadnu splatnosť a pristúpiť k realizácii záložného práva. Následne žalobca záväzok vo výške 4 911,64 Eur vyplývajúci zo zmluvy o úvere za žalovanú a žalovaného 2/ vyplatil v dňoch 7.10.2015 a 22.10.2015. Žalobca však nebol povinný dlh za žalovanú ani za žalovaného 2/ plniť. Nemal teda právnu povinnosť plniť za žalovaných, a to ani z dôvodu zriadenia záložného práva k predmetnému bytu, ktorým bola zabezpečená pohľadávka zo zmluvy o úvere. Záložca totiž nie je povinný plniť za dlžníka (ako napríklad ručiteľ), je len povinný strpieť výkon záložného práva. S poukazom na uvedené nemožno uzavrieť inak, ako že v danom prípade bola naplnená skutková podstata bezdôvodného obohatenia žalovanej ako aj žalovaného 2/ v zmysle ustanovenia § 454 Občianskeho zákonníka, keď títo mali právnu povinnosť plniť v prospech veriteľa vyplývajúcu im zo zmluvy o úvere a naproti tomu žalobca nemal právnu povinnosť za nich plniť a napriek tomu ich dlh veriteľovi splnil. Vo vzťahu k uvedeným právnym záverom súd poukazuje aj na rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/402/2016 ako aj Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/266/2018 v ktorom sa okrem iného uvádza, „ručiteľský záväzok možno prevziať len na základe dohody, resp. ručiteľského vyhlásenia (§ 546 OZ), preto postavenie žalobkyne ako ručiteľky neprichádza do úvahy. V úverovej zmluve sa nenachádza jej vyhlásenie, ktorým by bola vzala na seba voči SLSP povinnosť, že

pohľadávku uspokojí, ak ju neuspokojí dlžník. Zo záložnej zmluvy jej vzniklo len postavenie záložcu, dlh plnila za žalovaného v snahe vyhnúť sa výkonu záložného práva veriteľom žalovaného na jej byt, nie v dôsledku zmluvnej povinnosti z ručiteľského záväzku“.

20. Právna zástupkyňa žalobcu na pojednávaní konanom dňa 23.6.2020 uviedla, že výpoveď žalovanej považuje za účelovú z dôvodu že žalovaná v podanom odpore uvádza že so žalobcom uzatvorila ústnu dohodu o tom že žalobca bude od nej žiadať len polovicu z úveru a na uvedenom pojednávaní uviedla, že so žalobcom žiadnu ústnu ani písomnú dohodu neuzatvorila ani si na uzatvorenie takejto dohody nepamätá. V tejto časti súd uvádza, že aj v prípade že by medzi stranami došlo k uzatvoreniu takejto dohody a výpoveď žalovanej na pojednávaní dňa 23.6.2020 by v tejto časti vyhodnotil ako účelovú, dohoda v znení že žalobca bude od žalovanej žiadať len polovicu z úveru nemá vplyv na právnu kvalifikáciu nároku uplatneného žalobcom v tomto konaní, má vplyv len na rozsah žalobcom uplatneného bezdôvodného obohatenia voči žalovanej. Z uvedeného znenia nie je totiž zrejme čo sa myslí pod „polovicou úveru“ a teda či polovicu z celého úveru (čo ale nie je predmetom tohto konania) alebo polovicu z úhrad, ktoré si žalobca uplatňuje v tomto konaní. V tejto súvislosti je však potrebné uviesť, že bremeno tvrdenia (ohľadne dohody vzťahujúcej sa na uplatnený nárok) neunesol hlavne žalobca, nie žalovaná, nakoľko tieto skutočnosti neuviedol ani samotný žalobca (na pojednávaní konanom dňa 24.5.2019 uviedol len, že so žalovanou sa bavili o „nejakej úhrade“, no nedohodli sa ani len na výške súm, ktoré by mala žalovaná splácať). Navyiac, zo zhodných vyjadrení strán na tom istom pojednávaní vyplýva, že dohoda uzatvorená medzi nimi sa týkala nárokov banky (nie žalobcu) a vzťahovala sa na nároky ktoré vznikli po úhrade tejto sumy žalobcom, t.j. úhrad, ktoré nie sú súčasťou žalovanej pohľadávky. Preto možno konštatovať, že žalobca existenciu dohody (ani jej presné znenie) vo vzťahu k žalovanému nároku vo výške 4 911,64 Eur, ktorá by menila právnu kvalifikáciu uplatneného nároku, v konaní nepreukázal. S uvedeným záverom sú v zhode aj listinné dôkazy, z ktorých vyplýva, že žalovaná žalobcovi neuhradila za dobu od vzniku bezdôvodného obohatenia (t. j. od doby uhradenia žalovanej sumy žalobcom) do doby podania žaloby na súd ani len jednu splátku. Žalovaná za uvedené obdobie vykonávala úhrady, no vykonávala ich na účet banky, nie na účet žalobcu. Je teda otázne z akého dôvodu, v prípade existencie dohody vo vzťahu k uplatnenému nároku, žalobca čakal až do doby podania žaloby, keď žalovaná porušila tvrdenú dohodu hneď na začiatku keď žiadnu úhradu voči žalobcovi nevykonala. Navyše nárok uplatnený v tomto konaní bol uplatnený analogicky titulom ručenia, nie titulom porušenia dohody.

21. V konaní nebolo sporné, že žalobca na účet banky za žalovanú a žalovaného 2/ uhradil dňa 7.10.2015 sumu 4500 Eur a dňa 22.10.2015 sumu 411,64 Eur. Aplikujúc ust. § 107 ods. 1 OZ v platnom znení dospel súd k záveru, že žalobcovi uplynula subjektívna dvojročná premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia od žalovanej. Žalobca za žalovanú zaplatil, resp. vyrovnal (aj) jej dlh z uzatvorenej úverovej zmluvy vo výške 4 500 Eur dňa 7.10.2015 bezhotovostným prevodom peňažných prostriedkov a dňa 22.10.2015 vo výške 411,64 Eur taktiež bezhotovostným prevodom peňazí. Od uvedených dní, kedy žalobca musel mať vedomosť o tom, že na strane (aj) žalovanej došlo k bezdôvodnému obohateniu, keď za ňu plnil to, čo podľa práva (podľa úverovej zmluvy) mala plniť sama, začala plynúť dvojročná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 8.10.2017 a 23.10.2017. Keďže sa žalobca podal žalobu na súd dňa 14.2.2018, právo na vydanie bezdôvodného obohatenia bolo uplatnené po uplynutí subjektívnej premlčacej doby.

22. Z dôvodu neuhradenia aj ďalších splátok (nie tých ktoré sú predmetom tohto konania) došlo k zosplatneniu celého úveru, ktorý musel vyrovať žalobca. A teda podľa tvrdenia žalobcu z konania žalovanej má byť zrejme, že nikdy nemala úmysel dohodu o postupnom splácaní dlhu plniť a úver splácať. Taktiež z dôvodu ich rodinného vzťahu žalobca nepovažoval za potrebné písomné uzatvorenie dohody. Z uvedených dôvodov by súd nemal akceptovať vznesenú námietku premlčania vo vzťahu k subjektívnej premlčacej dobe pre rozpor s dobrými mravmi. V prvom rade súd uvádza že splátky, ktorých neuhradenie viedlo k zosplatneniu celého úveru nie sú predmetom tohto konania, tak ako ani zvyšná zosplatnená časť úveru. Predmetom tohto konania nie je ani prípadná dohoda medzi stranami sporu o splácaní ďalších splátok, resp. o splácaní zosplatneného úveru. Súdu nie je zrejme presné znenie tejto dohody (z dôkazov navrhnutých a vykonaných v konaní toto znenie nevyplýva) a preto v tomto konaní ani nie je možné vyhodnotiť či túto dohodu žalovaná dodržala, resp. či niekedy mala úmysel ju dodržať alebo nie. Z predložených listinných dôkazov však vyplýva, že v čase od vzniku bezdôvodného obohatenia uplatneného v tomto konaní do podania žaloby žalovaná uhrádzala platby na poskytnutý úver v časoch a výškach uvedených samotným žalobcom v jeho vyjadrení zo dňa 22.6.2018 a teda žalobca má vedomosť o tom, že žalovaná sa v rámci svojich možností a schopností snažila úver hraď.

Sám žalobca navyše uvádzal, že vie, že žalovaná na tom nie je finančne najlepšie a stará sa o dve maloleté deti. Postup súdu podľa § 3 ods. 1 OZ má miesto len vo výnimočných situáciách, kedy k výkonu práva založeného zákonom dochádza z iných dôvodov, ako je dosiahnutie hospodárskych cieľov či uspokojenie iných potrieb, keď hlavnou alebo aspoň prevažujúcou motiváciou je úmysel poškodiť či znevýhodniť (tzv. šikanózný výkon práva). Korektív dobrých mravov však nesmie byť na ujmu princípu právnej istoty a nesmie neprímerane oslabovať subjektívne práva účastníkov vyplývajúce z právnych noriem. Preto v tomto konaní, na základe vykonaného dokazovania navrhnutého stranami sporu, súd nemá za preukázané že nehradenie splátok zo strany žalovanej bolo jej úmyselným konaním, ktoré mala už v čase keď spolu s bratom žalobcu zmluvu o úvere uzatvárala a taktiež nemá za preukázanú ani skutočnosť, že žalovaná nemala snahu úver banke splácať, pričom tak ako už súd uvádzal vyššie nie je zrejmé prečo žalobca uplatnil právo až v čase podania žaloby keďže žalovaná musela (v zmysle jeho tvrdení) porušiť dohodu o splácaní dlhu hneď od jej začiatku keďže žalobcovi neuhradila žiadnu čiastku. Preto v zmysle uvedeného súd nemá za to, že uplatnenie námietky premlčania by bolo uplatnením práva v rozpore s dobrými mravmi. Navyiac, keď tvrdenia žalovanej o tom, že do dnešného dňa ani nevie na čo boli peňažné prostriedky z úveru použité, že k uzatvoreniu úverovej zmluvy pristúpila až po niekoľkodennom tlaku žalovaného 2/, že úver slúžil na krytie dlhov žalovaného 2/ z jeho podnikania, že sa musí sama starať o dve maloleté deti na ktoré je povinný brat žalobcu (žalovaný 2/) prispievať sumou výživného vo výške 90 Eur spolu na obidve maloleté deti, pričom s úhradou výživného sa pravidelne dostáva do omeškania, neboli v konaní popreté, keďže žalobca sa obmedzil len na konštatovanie že to s prejednávanou vecou nesúvisí a ak žalobkyňa nechcela úver uzatvoriť mala podniknúť príslušné právne kroky.

23. Pri práve na vydanie bezdôvodného obohatenia Občiansky zákonník stanovuje kombinovanú premlčaciu dobu - subjektívnu (§ 107 ods. 1) a objektívnu (§ 107 ods. 2). Tieto premlčacie doby začínajú, plynú a končia nezávisle na sebe. Subjektívna premlčacia doba je dvojročná a objektívna premlčacia je trojročná alebo desaťročná. Pokiaľ márne uplynula aspoň jedna z týchto premlčacích dôb a je vznesená námietka premlčania, nemožno právo na vydanie bezdôvodného obohatenia priznať. Ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že plynie ešte druhá premlčacia doba.

24. Na základe všetkých vyššie uvádzaných dôvodov, súd žalobu zamietol.

25. Vzhľadom k tomu, že podanie žalovanej zo dňa 24.6.2020 bolo doručené súdu 25.6.2020, a teda po vyhlásení uznesenia, ktorým súd ukončil dokazovanie, na jeho obsah už neprihliadal.

26. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

27. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

28. Podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

29. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd v zmysle vyššie citovaných ustanovení Civilného sporového poriadku tak, že nakoľko bola žalovaná v celom rozsahu úspešná v tomto konaní, súd jej priznal nárok na náhradu trov konania voči neúspešnému žalobcovi v plnom rozsahu, t. j. vo výške 100%. O konkrétnej výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trenčín.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa

napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ustanovenia § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ustanovenia § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.